

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rasta male stvar, a Slogom sve poljivati". Narodna poslovica.

Izlazi svakog utorka i petka

o pedeset.
Netiskani dopisi se ne vraćaju, ne podpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.
Predplata sa poštarinom stoji: 12 K u obće, 8 K za seljake, 5 K na godinu ili K 6—, odn. K 3— na pol godine.
Izvan carine više poštarina. Plaća i utičaje se u Pall.
Pojedini broj stoji 10 h, zapostali 20 h koji u Puli, toli izvan iste.
Uredništvo i uprava nalaze se u "Tiskari J. Krmpotić i dr." (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata.

Oglas, pripisana...
kako i...
ovci za predbrojbu, oglaš...
se naputnicom ili pol...
om post. stredionice u Beča...
administraciju lista u Puli...
od narudbe, valja točno oz...
čiti list, prečine i najb...
postu predbrojnika.
ko list na vrijeme ne prim...
eka to javi odgovarajuću u...
vrotom pismu, za koji se...
plaća poštarina, ako se izvan...
napise "Reklamacija".
ekonomog računa br. 847/849.
Telefona tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Josip Hajn. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjetite se naše Družbe.

Prijatelje hrvatske dječice u Istri molimo, da se sjete povodom blagdana sv. Cirila i Metoda naše hromasne dječice, koja čame još u zmiini neznanstva i kojoj prieti poibelj raznarodjenja od strane naših bezasitnih susjeda.

Po našem skromnom mnienju nemozemo bolje i Bogu ugodnije proslaviti blagdan svetih naših apotola nego tim, da njima na čast odijelimo milostinju istarskoj sirotnji.

Rodoljubi i domoljubke! Sjetite se na blagdan sv. Cirila i Metoda apuštene hrvatske i slovenske djece stre!

Tirol - Istra.

Narodnostna borba koja, traje kroz eseljetja u "vjernoj" zemlji Tirolu, red, da se približava svom kraju. Ta borba žko da će ikada ni tamo posve prestati — dok nezavlada svietom sanjarsko nalo o bratimstvu, jednakoštii i o b o d i, ali će har izgubili današnji vjajacki značaj i stupiti u granice prinjnosti i dostojanstva.

U Tirolu bore se, kano i u mnogih drugih austrijskih pokrajinah, dvie narodnosti među sobom, i to Niemci i Talijani. Jednim ide za prevlast, drugim za nopravnost.

Tirol je razdijeljen ponjšto prirodno ponjšto po narodnosti u dva dijela, t. j. vjevni ili njemački Tirol i u južni ili talijanski Tirol, koga vole Talijani zvati entin.

PODLISTAK.

jestaj tajnika Viktora Cara Emina, an na glavnoj skupštini "Družbe sv. Cirila i Metoda" dne 12. junija 1902. (Nastavak.)

No najbolje, najvješće i najglavnije prište naše družbe jest dično naše hrvatsko novinstvo, komu imademo da u om redu zahvalimo vanredno liepi i k napredak naše družbe. Dosta je za i u koji od naših vidjenijih listova i P, što će Vam u oči pasti bit će ona nala rubrika: Za družbu sv. Cirila i oda za Istru, a pod njome nanizani osi kadšto manji, a kadšto izdašniji, o već kada. I sve te naše novine kao se takupe, koja će nam sabrati više ososa: a u tom časnom takmenju naje se drže "Obzor" i "Novi list" na ci. Ali svaka hvala i naša najdublja godarnost ide i ostale naše listove, koji godinice, obdaruju upravu preliepim ovi. Te novine jesu: "Hrvatska", "Hrsko pravo", "Narodne novine", Zadarok "Narodni list", "Agramer Tagblatt",

Jedan i drugi dio ili čitava zemlja broji okroglo 850.000 stanovnika, od kojih otpada na njemačku narodnost njih okroglo 490.000, a na talijansku okroglo 360.000. U zemlji su dakle Niemci, ne samo brojniji nego i lakodjer vladajući živalji. Oni imadu većinu u zemaljskom saboru i odboru, te vode prvu rječ u svih kulturnih i gospodarskih institucijah zemlje.

Talijani, premda u velikoj manjini, snašaju vrlo teško njemačko gospodstvo, proti kojemu upotrebljuju sva zakonita sredstva.

Dugi niz godina tjerali su u zemaljskom saboru u laomostu takozvanu politiku abstinencije, t. j. nisu sudjelovali kod razprave zemaljskog sabora. Narod je birao kroz više zasjedanja uzastopce narodne predložnike, koji nisu dolazili u zemaljski sabor. Niemci, u dostatnom broju, riešavali su bez njih zemaljske poslove.

Dozlogdila im konačno i ta politika jer se nije dala umekšati bečka vlada niti je htjela u čemu popustiti njemačka većina u zemaljskom saboru.

Odlučili su se napokon u posljednjem zasjedanju zemaljskog sabora za obstrukciju. Dolazili su u sabor te mnogobrojnim predlozi i interpelacijami zapriječili redovito djelovanje sabora. Nu Niemci nehtjedose ni sada popustiti. Njihovim težnjam opirao se je osobito tadašnji namjestnik Tirola grof Merveldt, podupiran od svih njemačkih stranaka.

Talijanskom zastupnikom na carevinskom vieću, osobito onim iz južnoga Tirola poslo je za rukom skloniti ministra-predsjednika dr. Koerbera na to; da se je s njima pustio u dogovore glede njihovih težnja. Ti dogovori rodili su tim uspjehom, da bijaše ponajprije imaknut Talijanom mrzki namjestnik grof Merveldt. Njega je zamjenio viši činovnik iz ministarstva unutarnjih posala barđn Schwar-

zenau. Ovaj je došao u Tirol sa nalogom, da povede dalnje pregovore sa talijanskimi zastupnici o njihovih težnjah. On je pozvao na dogovor vidjenije zastupnike njemačkih i talijanskih stranaka. U ime vlade izjavio je novi namjestnik, da se vlada niebi protivila autonomiji južnoga Tirola pod uvjetom, da se neima ciepati zemlju niti ista takova stvarati, što bi ju moglo osloboditi u cielosti ili u njezinih pojedinih dielovih.

Talijanski prvaci predložili su tada njemačkim suzemljakom i vladinom zastupniku svoje zahtjeve. Oni zatražiše naime, da se podieli zemaljski odbor na dvoje, jedan za njemački, a drugi za talijanski dio Tirola; nadalje pitaju diobu zemaljskog školskog vieća i konačno zahtjevaju, da se podieli izborna kurija veleposjednika tako, da od 10 zastupnika te kurije, odpade 6 na Niemce a 4 na Talijane. Sjedište talijanskog odjela zemaljskog odbora i ono zemaljskog školskog vieća imalo bi biti u južnom dielu Tirola, t. j. u Trentu. Ovi odieli morali bi imati pravo samostalnog razpolaganje sa vlastitim sredstvi u vlastitom djelokrugu.

U načelu prihvatili su njemački pozudnici ove zahtjeve kao temelj daljnjim razpravam.

U prvaj sjednici ovoga zasjedanja tirolskoga sabora stavio je predsjednik talijanskoga kluba dr. Brugnara predlog, da se izabere odbor od 13 lica, koji će imati da u roku od osam dana izviesti sabor o gornjih zahtjevih talijanskih zastupnika. Niemci prihvatise taj predlog i sada viećaju o njemu zastupnici obiju stranaka. Prihvatom predloga pokazali su Niemci, da im je u istinu do dogo stalo, da dođu do sporazumljenja sa talijanskim dielom zemlje.

Na temelju gornjih zahtjeva dobili bi Talijani južnoga Tirola svoje posebno

ime naših istarskih sirotana, koji im toga nikada zaboraviti neće.

A sad bi doš red na sve dobročinitelje naše družbe, na sve one plemenite rodoljube, koji je se sjećaju sa svojim često upravu i znatnim prinosima. Dugo bi trajalo, dok bi se ih svih nabrojilo — tako je velik njihov broj. Mi ćemo ih se dotaknuti samo onako letimice. Sustavino se ponajprije kod mrtvih naših dobročinitelja. Njih je već istaknuo g. predsjednik u svom pozdravnom govoru, ali rodoljubi kao što bijašu pokojni Giuro Kundek, Šime Motibob, Katica Kvaternik i Sodić zavriedjuju, da ih se češće napomene.

Veliki su to za nas ljudi, koji se u skrajnim časovima života svoga — posljednom svojom voljom — sjećaju nas, naše družbe, naše istarske sirotinje. To su plemeniti Hrvati, koji neće da im rodoljublje prestane s posljednjim kucanjem njihovog srca, već hoće da udesa, kako će i nakon svoje smrti moći ako i neljavno djelovati na polju narodnog našeg pokreta. Oni hoće, da sliede historične primjere velikih Čeha i znamenitih sinova drugih naroda, koji su narodnim institucijama namijenjivali dio a kadšto i svu svoju imovinu. Sagnimo se pred slavnim njihovim sje-

pravno područje s posebnim odjelom zemaljskoga odbora i zemaljskoga školskoga vieća. Osim toga porasao bi broj njihovih zastupnika iz kurije veleposjeda.

Ovo su doista stečevine od velikog zamašaja. One mogu da zadovolje talijanske zastupnike.

Mi neznamo, što je dovelo ni vladu ni njemačke zastupnike Tirola na to, da su došli u susret Talijanom. Biti će po svoj prilici nješto tomu doprinesli neuredjeni unutranji odnošaji Austrije, a nješto i izvanjska politika monarhije ili takozvani viši politički razlozi, kojim se za volju u naših južnih stranah trzuje moralne i materijalne prohibke našega naroda.

Bilo u ostalom jedno il drugo, il oboje, nama je drago, da je do toga došlo, jer polazimo sa načela: učini il drugomu, što biš rad da i tebi drugi učini.

Mi Hrvati i Slovenci Primorja u obće, a napose u Istri nalazimo se napram našim susjedom Talijanom u mnogo goreim položaju nego li se još danas nalaze Talijani Tirola napram Niemcem. Mi neuzivamo ni deseti dio onih pravica, koje uživaju Talijani Trienta.

U Istri nalazimo se mi Hrvati i Slovenci napram Talijanom u onim razmjeru u kojem se nalaze u Tirolu Niemci napram Talijanom ali vlast je u obratnom omjeru, t. j. ona je sva u talijanskim rukam. Mi za to neželimo, da se ista oduzme Talijanom, nego tražimo, da nam se dade bar onoliko, koliko imadu oni, pak da možemo i materijalno i duševno razvijati se, kako se pristoji svakomu narodu u svakoj krunovini.

Doba bi bila, da c. kr. vlada i na ove naše pokrajine svoje oko svrne i da im posveti bar onu pažnju, koju posvećuje Talijanom južnoga Tirola, da pak zavlada pravo i zakon na svih poljih jav-

nama, poklonimo se njihovom pepelu, a uspomena njihova neka ostane za sva vremena duboko urezana u srcima našega istarskoga puka: Pokoj njima i slava!

Naš g. blagajnik navesti će po svom hvalevriednom običaju imena naših članova utemeljitelja i onih darovatelja, koji se u lanjskoj upravnoj godini sjetise naše družbe s izdašnjim kakovim darom. Od tuda će slavna skupština razabrati, da je u minulou upravnoj godini pristupilo družbi 7 članova utemeljitelja i to gg.:

- Kazimir Jelušić, kastavski načelnik,
  - dr. Ant. Antončić, odvjetnik u Krku,
  - dr. Gajetan Dabović, obč. lječnik u Kastvu,
  - dr. Niko Fabianić, obč. lječnik u Voškoskom,
  - Milan Gremer, trgovac na Rieci,
  - Podružnica istarske posujilnice u Pazinu,
  - "Sloboda", hrv. akadem. družvo u Gracu,
  - pop Frane Volarić, kurat u Korniču — Krk,
  - pop Ivan Flago iz Štrpeda.
- (Dalje sledi.)

...sili smo...
...limo naj...
...dplatnike...
...vni pred...
...odnosno...
...lugodista...
...izničke...
...anje lista...
...julija, a...
...sudbenim...
...e Sloge"

korju.

kotar:

ratna mor...

za dobavu...

il smo kao...

rim, ma n...

in novina...

se tišće u...

enskom o...

ljiskom n...

na objavu...

u jedinom...

oji se tra...

omariću u...

aveni, a d...

isuje samo...

u novinah...

! kr. pošti...

poslan po...

hrvatskim...

opratnici...

kr. pošte...

ie podne...

mačko-la...

oj preve...

Sade je nastao pravi razdor među...
...oni koji bi bili...
...nešto prodajnika...
...niti, a on, koji bi to želio, nije imao...
...sebe većinu. Konačno mu podje ipak...
...rukom pomoću svog nekadašnjeg pri...

On se služi nekim tajnikom u Kričici...
...ćem ga može dobiti u Raklju, pa ako...
...što treba, bježi tražiti tajnika u Kričicu...
...to nije zaista ni častno a još manje ko...

Pazinški kotar:
Imenovana i premještenja. Pri...
...osnici kod zemaljskoga suda u Trstu gg...
...r. E. Bollanz i E. Petri bijahu imenovani...
...kr. sudbenim pristavi; ovaj posljednji...

Naglo umro. U ponedjeljak u jutro...
...dvezoze se po programu članovi družva...
...Legia Nazionale, koji su dan prije zbo...

Medju izletnicima nalazio se je i odaslanik...
...Legine" podružnice iz Labina dr...
...akov Lius, tamošnji c. kr. bilježnik i bivši...

Tom nenadanom nesrećom bijaše po...
...vareno veselje „Leginih“ izletnika. Mrtvac...

Porečki kotar:
Jadikovka iz Grožnjana. Naš za...

...stveni puk u nesretnoj obćini Grožnjani...
...može više da podnaša silnih nameta...
...o mu ih je naprtila ona talijanska obn...

...Nu ni to ni dosta Grožnjanskim...
...praviteljima. Oni idu naime za tim, da...

...Izvanjski naš puk se tomu novomu...
...otrošku prolije, jer će i on morati da...

...Po dva puta dodjose naši kmetovi u...
...likom broju (do 60. njih) u Grožnjan...

...oglasa nego se drži želje našega župana i...
...redara.
...Dakle sada ne samo, da ne smijemo...

Iz Fontane — obćina Vrsar — pišu...
...ham koncem junja o. g.: Prošlo je mnogo...
...vremena, što vam se odavle nejavimo.

Na 8. ovoga mjeseca bio je kod nas...
...poznati prijatelj našeg crkvenog jezika...
...pret. g. Pesante iz Poreča, da pregle...

Onomadno kazao je u našoj crkvi...
...zupe-upravitelj g. Nachtigal, da se više...
...nemože učiti djecu kršćanski nauk, ako ne...

U Poreču će se gospoda spominjati...
...da mi znamo iskat i držati svoje; oni...
...još nisu valjda zaboravili, koliko su im...

Opet nemir u Vabrigi. Nedavno...
...bilo je javljeno, kako s nama postupaju...
...naši prodanci, a danas vam šaljem novih...

Čujte! Nedavno je g. kotarski poglav...
...ar u Poreču strogo zabranio pjevanje i...
...klicanje: „živio“ i „Viva“ u Vabrigi, a to...

...A tebi dragi župane, koji tražiš...
...nemir među narodom i gledaš samo...
...zgodu kako biš odavle odateljo g. Koracu...

...oglasa nego se drži želje našega župana i...
...redara.

Dakle sada ne samo, da ne smijemo...
...pjevati po putu ni u krmi, nego ne smi...
...jemo pjevati ni u našim kućama, ni na...

I pred prošloga tjedna je poslao taj...
...glasoviti Bernobich svog pučijca u Poreč...
...na kapetanat, da tuži četiri naše mladiće...

Nadalje nešto o presvjetoj biskupu...
...Flappu. Nedavno bili smo kod g. biskupa...
...da mu se potužimo na Fulina, zupe-

Našim protivnicima bilo je to vrlo...
...žao, sabrali nekoliko podpisa, pak onda...
...hajde s njima u Poreč k presvj. biskupu...

...A tebi dragi župane, koji tražiš...
...nemir među narodom i gledaš samo...
...zgodu kako biš odavle odateljo g. Koracu...

...kao pravi poglavar, neka ide k svetoj...
...misi, neka se molit Bogu i neka ljubi...
...braću svoju kao pravi kršćanin. Dokle...

Hrvati Vabrizani.

Koparski kotar:

**Izpit zrelosti na učiteljsku u...
...Kopru.** Prošloga čedna svršili su ustmeni...
...izpiti na c. kr. muškum učiteljsku u Kopru.

Voloski kotar:
Iz Brezovice — obćina Materija —...
...pišu nam 1. o. mj.: Držeći se savjeta...

Očekujemo, da će nas posjetiti tom...
...prigodom naša braća iz naše i susjednih...
...obćina, te im kličemo unapried: Dobro...

Novi zločin u Matuljahu. Dne 22. pr...
...mj. na večer sastase se u gostioni Ljudevita...
...Heidnera u Matuljahu, nekoliko radnici...

...Mayer, pazitelj kod promjene traćnica, te...
...zastavljajući Josip. Kukac i Ivan Bernard...
...Oklo 10 sati dodje pred krčmu supruga...

...Mayer se Konjanec ne dade uzdržati...
...već ga sve onako pijana uzme pod ruku...
...i htjede odvesti iz gostione. Na njegovu...

...Mača osveta. Iz Vepinca nau pišu...
...da je nepoznat i da veda zločinac u noći...
...od 24. na 25. pr. mj. našemu poštenjaku...

njega kao pošteni svaki pošten čovjek cijeniti i štiti. Ova škoda nije mu dakle učinjena iz osobne osvete već iz mržnje i političke strasti. Njemu je posjedeno rođeni radi toga, što je čestit i neustrasiv tečaj ljub, a to nisu mogli drugi učiniti nego one mrzke propalice, koje poznamo u ovih stranah pod imenom mačiji. Ljuto se u ostalom li smradni izdajice varaju ako misle, da će tim prestrašiti naše odlučne rodoljube.

Lošinjski kotar:

Čitajte i šaljite se! Iz Cresa pišu nam 28./6.: Primiti smo privatnim putem službeno izvješće o zadnjem popisu pučanstva grada i občine Cres. Po toj službenoj statistici usprkos svemu onomu što se je s naše strane učinilo da se zakonitim putem revidira prva sramotna i nasilna popišnja o kojoj se je toliko pisalo i govorilo po novinah, pak i u betkom parlamentu dala povoda raznim interpelecijam, ipak čuje, pak se grohotom i vi nasmijte, konačni uspjeh vladinog izvješća:

Ime mjesta	Ukupno	Hrvata	Talijana	Slaveni	Poljaci	Češi	Političari
Ciela občina ..	8086	5863	2039	26	8	150	
Grad Cres ..	4379	2269	1936	16	8	150	
Podob. Belej ..	334	329	2	3	—	—	
Bell ..	728	724	1	3	—	—	
Dragozići ..	360	342	14	4	—	—	
Podob. Lube-nice ..	268	266	2	—	—	—	
Podob. Orlea ..	339	336	3	—	—	—	
Pernata ..	155	144	11	—	—	—	
Podol ..	69	69	—	—	—	—	
Predošća ..	116	116	—	—	—	—	
Podob. Štivan ..	305	277	28	—	—	—	
Martinšćica ..	484	472	12	—	—	—	
Podob. Ustrine ..	143	115	28	—	—	—	
Valun ..	258	258	—	—	—	—	
Vrana ..	88	86	2	—	—	—	

Ovom izvješću ne treba tumača onomu, koji žive u ovih naših po sve i od svakoga zapuštenih mjestima i onomu koji poznade, da u samom gradu Cresu ima barem 90% onih, kojim je i materinski i obični jezik ferski.

Trst.

Novoimenovani tršćanski biskup — kod sv. Ota. Iz Rima javljaju biskupskim listovom, da je sv. otac Lav XIII. primio u audijenciju novoimenovanoga tršćanskoga biskupa presvj. g. dra. Nagla dne 26. junija. Audijencija trajala je pola sata. Kad se biskup od pape dielio, darovao mu je papa zlati naprsni križ sa dragocienim kamenjem. Pružajući biskupu križ, reče mu: „Ovaj križ neka bude jamstvo mira u Vašoj biskupiji, ja želim iskreno, da se Vaše mirovno poslanstvo u Trstu posreći“. Nezdvajajte!

„Una franca parola“ (iskrena riječ). Pod tim naslovom počeo je izlaziti u Trstu talijanski list kao glasilo novoga političkoga društva (stranke bivšeg načelnika Dompierri-a), „Domenico Rossetti“, kojim je zadaća pribijati zlodjela tršćanske camore. U Trstu obdržavana je u nedjelju redovita glavna skupština „Lega Nazionale“, o kojoj ćemo izvijestiti u budućem broju.

Gorička.

Razdor u obitelji. U suhotu obavila se pred goričkim porotnicima rasprava na tužbu g. G a b r š e k a proti uredniku lista „Primorski List“ radi uvredice poštenja putem tiska. Gosp. Gabršek zastupao je dr. Josip Stanić iz Voloskog, a uredništvo klerikalnoga „Primorskoga lista“ branio je židov i Talijan dr. Rajmund Luzzatto. Jer su porotnici zanemakli glavno pitanje, urednik je bio oprošten, na što je zastupnik tužitelja uložio nitovnu zaobu. — U sriedu pako tužio je pred porotnim sodom g. dr. Henrik Tu m a dra. Aleksija R o j i c a, liečnika u Gorici radi obijedjenja na časti putem tiskopisa. Prediztraga, i sve što k razpravi spada, bilo je slovenski, sudbeni stol također slovenski, po-

rotnika je bilo u izobilju Slovenaca; da se je lahko moglo sastaviti čisto slovensku porotu. Nu — žalibože — zastupnik dra. Tume (dr. Treo) odbio je nekoliko porotnika (Slovenaca), koji su mu se činili klerikalni, a g. dr. Zucco n, koji je zastupao dra. Rojica, odbio je od svoje strane nekoliko porotnika-Slovenaca, koji su se činili opeta liberalni tako, da je bila porota sastavljena po dvie trećine talijanska a jedna slovenska. Naravski, radi talijanskih porotnika moralo bi se bilo prevladati sve, što se govorilo slovenski kao također sve spise i članke na talijanski, što opet nebi odgovaralo duhu pravde i zakona te ravnopravnosti i našim zahtjevima, neka Slavenom samo o slovenska porota sudi. Akopram su se toli tužitelj kao tuženi htjeli podvrći pravorijeku i tako saslativene porote. — sudbeni dvor je razpravu odročio do budućeg zasjedanja u svrhu, da se uzmogne do tada prevesti sve zapisnike prediztrage na — talijanski. Eto, tako se mi, Slaveni, borimo za našu jezikovnu ravnopravnost pred porotnicima!

Razne primorske vesti.

Popusti za zemljarinu i kućarinu, odbitak kontingenta obćeg poreza od tečevine i poreza od tečevine poduzećah dužnih podati javni račun za godinu 1902. Na temelju čl. IV. uključeno XI. zakona od dne 25. oktobra 1896. d. z. br. 220 popusti i odbitki gori rečenih poreza ustanovljaju se za godinu 1902. u mjeri kako sliedi:

1. Popust za zemljarinu iznaša 15%, za razrednu kućarinu i stanarinu, izuzamše petpostlo poreza kućah privremeno oslobođenih od poreza, 12 1/2% od državnog poreza.
2. Odbitak kontingenta obćeg poreza od tečevine dozvoljen jurve prošlih godina u mjeri od 25% uzdržava se i za tekuću godinu.
3. Aliquota od tečevine, koja se ima platiti od poduzećah dužnih podati javne račune, kako u § 100 kod 1. i 5. stavka rečenog zakona, snižava se od 10 05% za godinu 1901. na 10%, od čistog prihoda poduzeća. — C. kr. financijalno ravnateljstvo. Trst, 24. juna 1902.

Razne vesti.

Iz zemlje bezpravlja i demoralizacije III kraljev namjestnik — prosta varalica. Pod tim naslovom objelodanio je dr. Franko Poločnjak brošuru naprenu proti banu hrvatskomu. Izašla je u hrvatskom i njemačkom jeziku te tiskana u Ljubljani. Bižaje zapljenjena, nu prizivni sud u Gracu je zapljenu dignuo. Dobiva se u Ljubljani poštom za 50 heleru kod knjižare L. Schwentner. Prva naklada je na domaku. Koga zanima stvar, neka si knjigu naruči.

Izpitni zrelosti na hrvatskoj gimnaziji na Susaku — svršili su kako čitamo u hrvatskih listovih, dne 28. junija o. g. Izpitom je predsjedao g. dr. Ivan Gostiša iz Zagreba. O uspjeh u budućem broju. Iz „blašene zemlje“. Poznato je koliko-troše ugrijane glave u Italiji putem zloglasne „Dante Alighieri“ i drugih društava za odnarodjenje naše djece. Poznato je na dalje, da zuzimlje Italija u pogledu pučkoga školstva jedno od zadnjih mjesta među prosvetljenim narodima. One stotine hiljada lira, što ih zloglasna „Dante Alighieri“ šalje u naše zemlje za odnarodjenje naše djece, došle bi dobro talijanskoj zapuštenoj dječici. Nu Talijani drže svuda svoje seljake i radnike u tmirni neznanstva i neukosti, da laglje s njimi vladaju. Ali nije samo ta nevolja u Italiji, da je na milijuna tamošnje djece, koja neznaju čitati ni pisati, već tisti tu siromašnu djecu i druga nevolja. Tako je zaposleno primjerice u 646 tvornica svile gornje Italije ništa manje nego 21.247 djece u dobi od 9—10 godina, a u dobi

od 10—12 godina imade ih 8176. Tvorničari se protive tomu da bi se dobn, kad postane diete sposobno za radnju u tvornicah povisilo na 12 godina. I to su prijetelji puka?!

Politički pregled.

U Pulji, dne 3. julija 1902.

Austro-Ugarska. Zadejni dan prošloga mjeseca bio je kod Njeg. Velikanstva u audijenciji ugarski ministar-predsjednik Szell, da izvesti vladara o tekućih poslovih prije nego li otidje na odmor u Ischl. Audijencija ta potrajala je čitav sat. Kao što se je predviđjalo, došlo je u ovoj audijenciji do govora o nesnosnom stanju, u koji su dospjeli posljednje doba pregovori između obiju vlada o nagodbi i viećanja o carinskom cijeniku. Između obaju ministara-predsjednika došlo je do stanovitia otudjenja i usljed toga su zapeli doladašnji pregovori. Obje vlade obće o tom još samo pismeno. Takav postupak nemože biti ni koristan ni uspješan za polučenje cilja, koji bi bio u interesu monarhije. Službeni listovi javljaju, da je posredovanjem kralja uspjelo dati težkom položaju drugi pravac. Iza Szella bio je u audijenciji i austrijski ministar-predsjednik, koji je izvestio vladara o položaju osobito obzirom na zapete pregovore sa ugarskom vladom. — Istoga dana poslije podne obdržavano je pod predsjedništvom vladara krunsko vieće, koje je potrajalo dva i pol sata. Vieću prisustvovali su osim Njeg. Velikanstva ministri-predsjednici dr. Koerber i Szell te ministar izvanjskih posla grof Goluchowski. — Dne 30. junija prihiti su službeni listovi u Beču i Budimpešti previšnja ručna pisma na ministre-predsjednike glede uređenja kvote za vrijeme od 1. julija 1902. do 30. julija 1903.

Bugarska. Francez kim listovom pišu iz Sofje, da je došlo između ruske vlade i kneza Ferdinanda do vojnog ugovora, po komu će Rusija na kopnu i na vodi podupirati Bugarsku, ako bi ona bila od koga mu drago napadnuta ili ako bi njezinom napredku zaprijetila ikakva zaprieka. Naprotiv tomu stavlja Bugarska Rusiji za slučaj zamršaja na iztoku cilju svoju vojsku na razpolaganje.

Italija. Službeni listovi talijanske vlade pišu povodom obnove trojnoga saveza, da ta obnova nije mogla nikoga iznenaditi usljed predhodnih izvaja grofa Goluchovskoga i talijanskoga ministra Prinetti-a. Ta obnova da je pobudila u Italiji veliko zadovoljstvo. Maleni broj protivnika trojnoga saveza u Italiji da se je tečajem njegova obnove znatno umanjio. Trojni i dvojni savezi da nisu naprereni jedan proti drugomu, već da imaju oba istu svrhu, naime uzdržanje mira.

Prilog. Današnjemu broju priložili smo prilog ljekarne K. Germana u Belovaru, na kojega osobito upozorujemo cijenjene čitatelje.

Br. 662 Volosko, 26. junija 1902. K. šk. V.

Oglas natječaja.

Na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učionici u Vodicama (obćina Materija) popuniti je mjesto ravnajućega učitelja III. reda. Nastavni jezik jest hrvatski. Beriva i užitički škopčani s tom službom ustanovljeni su u pokrajinskom zakonu za Istru od 9. oktobra 1901. zem. zak. br. 35. Natjecatelji podneti će pravilno obložene molbe i s dokazom usposobljenja za podučavanje vjeronauka u slučaju potrebe, propisanim putem u roku od četiri tjedna na ovo vieće. C. kr. kot. školsko vieće. Predsjednik: Manusei.

Gospodu dopisnike molimo ovim, neka sve dopise šalju direktno našem glavnom suradniku g. prof. M. Mandiću u Trst (Via Farneto 14.)

Tvornica pokućstva

dvorskog dobavljača
IGNAGIJ KRON
Trst - Beč.

Tvornica u Beču u vlastitim zgradama.
Kuća utemeljena god. 1849.
Na zahtjev šalje badava:
Ilustrovane popise, originalne nacрте
osnova, pregled sobnih namještaja.
Najveća solidnost, elegantnost i
jeftina cijena.

Prvo slovensko skladište pokućstva
Antona Černigoj
Trst
Via di Piazza vecchia 1, u kući Narenzi,
podružnica stolarske zadruge u Gorici.
Skladišta u Solkanu - Trstu.
Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurencija nemoguća jer je pokućstvo iz prve ruke.

Gosp.
Lekarnar PICCOLI
Ljubljana.
Vaše železnolo vino sem uporabljaj z izvrstnim uspehom pri moji soprogi, katera je dolgo časa nervozna. Prosim Vas, da mi doposljete po pošti še šest steklenic zgoraj imenovanega vina.
Dr. L. Färber
c. in kr. štabni zdravnik.
V Gorici, dne 16. junija 1901.
Razprodaja se u lekarnah u Trebi, Istri, Dalmaciji, Primorske, Gorickem, Tolminskom po K 2-40 steklenica.

Strana 1250
RJEČNIK
HRVATSKO-TALIJANSKI.
Pripravio ga za tisk Dragutin A. PARČIĆ
Hrvatski kanonik u Rimu.
Treće ponovoizdao i popravljeno izdanje.
Cijena po iztisku:
a) Meko vezan 6 kruna;
b) Tvrdno vezan 8 kruna.
Naručbe nespredplaćene, odpremaju se pouzrećem.
IZDAR.
Tisk i naklada „Narodnoga lista“ 1901.
Strana 1250